

DANIŞMANLIK SİSTEMİNİN BİR EDİTÖR AÇISINDAN SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Cuma YILDIRIM

Yayıncılıkta bilimsel çalışmaların en önemli ayağını yazı değerlendirme aşaması oluşturmaktadır. Bir çalışmanın bilimsel özellik kazanabilmesi için çalışmada yer almayan, yazarlarla çıkar çatışması ya da çıkar ilişkisi içinde olmayan; konusunda uzman bağımsız ve tarafsız bilim adamları tarafından değerlendirilmesi oldukça önem taşımaktadır.

Editör, yazarlar ile danışmanlar arasında bir arayüz oluşturmuştur. Yazar, çalışmasının kim ya da kimler tarafından değerlendirildiğini bilmemektedir. Bu nedenle olumlu ya da olumsuz herhangi bir geri bildirim söz konusu değildir. Öte yandan danışmanlar da yazarları en azından çalışma yayınlanana kadar bilmemektedir. Bu bağlamda danışmanın da yazardan herhangi bir imtiyaz beklentisi olmamaktadır. Zaten normal olanı da budur.

Ancak herhangi bir ekonomik getirisi olmayan, çalışmanın, çoğu kez de derginin herhangi bir yerinde adı bile geçmeyen danışmanlık sisteminin idamesi oldukça zor ve zahmetli bir iştir. Dergi editörleri ve yayın kurulu açısından her yazı için bağımsız, tarafsız, konusunda uzman, emeğini esirgemeyen, kendisine gelen her çalışmayı bir kuyumcu titizliği ile inceden inceye analiz eden danışman bulmak her zaman mümkün olamamaktadır. Editör olmamın yanında bir çok yerden zaman zaman danışmanlık teklifi de alan bir akademisyen olarak ben de bana gelen her yazıyı aynı enerji ve motivasyonlar değerlendirmekte sıkıntı yaşayabilmekteyim. Bu nedenle gelen danışmanlık davetleri bazen günlerce bekletilebilmekte, editörün zorlaması ve ısrarı sonucu bazen de çalışmaya hak ettiğinden daha az zaman ayırarak yazı hakkında görüş ve önerilerimi birdiriyorum. Eminim bir çok danışman da aynı durumdadır. Bunun sonucu olarak:

1-Bilimsel çalışmaların değerlendirme süreleri uzamaktadır.

2-Ayrıntılı değerlendirmeler yapılamamaktadır.

3- Belki de çok kıymetli olan bir çalışma gözden kaçırılarak yayınlanamamakta ya da bilimsel değeri olmayan bir çalışma kabul edilebilmektedir.

ÖNERİLER,

Hakem değerlendirmelerinin ayrıntılı, objektif, tarafsız ve yansız olabilmesi için

1. Dergiler değerlendirmenin kısa öz ve basit olmasını sağlamalıdır.
2. Danışmanlık akademik yükseltme ve atanma kriterlerinde puanlanmalıdır.
3. Her ne kadar bu emeğin karşılığı ekonomik bedellerle ölçülemezse de en azında motivasyonu artırıcı olması açısından bu hizmetin ekonomik bir karşılığı olmalıdır. Nitekim böyle dergiler var. Ya da performans sisteminde bunun bir karşılığı olmalıdır.

Prof. Dr. Cuma YILDIRIM

Acil Tıp Uzmanları Derneği, Akademik Acil Tıp Dergisi

www.atuder.org.tr